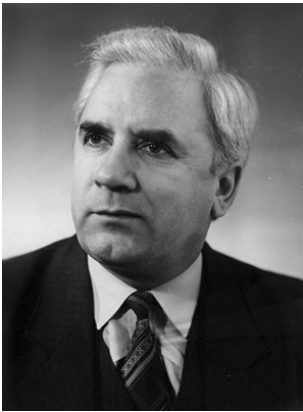

В. П. Горбатенко

Шемшученко Юрій Сергійович

ШЕМШУЧЕНКО Юрій Сергійович (14. 12. 1935, м. Глухів Чернігівської, нині Сумської обл. — 01. 03. 2025, Київ) — правознавець. Доктор юридичних наук (1979), професор (1985), академік НАНУ (1992) та НАПрНУ (1993). Заслужений діяч науки і техніки України (1995). Державна премія України в галузі науки і техніки (2004). Премії імені Д. Мануїльського АН УРСР (1991) та імені М. Василенка НАНУ (1998). Повний кавалер ордена князя Ярослава Мудрого (1999, 2006, 2009, 2016, 2021). Орден «За заслуги» 3-го ступеня (2010).

Закінчив Київський університет імені Т. Шевченка (1962). Відтоді працював у органах прокуратури Сумської обл.; від 1969 — в Інституті держави і права НАНУ (Київ): 1979—82 — завідувач відділу проблем радянського будівництва, 1982—88 — завідувач відділу правових проблем сільського господарства і охорони навколишнього середовища, 1988—2021 — директор, від 2021 — радник при дирекції; водночас 1996—2005 — ініціатор та організатор створення і перший ректор Київського університету права. Академік-секретар відділення екологічного, господарського та аграрного права НАПрНУ (1993—2024). Експерт Ради Європи з екологічного права (1993—96). Голова Комісії з питань громадянства при Президентіві України (1994—2004). Член Української комісії з питань правничої термінології при Президентіві України (1995—2000), Конституційної комісії ВР України і робочої групи з розроблення проєкту Конституції України (1996), делегації України на сесіях ГА ООН (2006—07).

Брав участь у підготовці низки міжнародно-правових актів, співавтор багатьох законів України. Наукові дослідження: екологічне право, космічне право, аграрне право,

конституційне право, державне управління. Ініціатор видання та голова редколегії «Юридичної енциклопедії» (т. 1–6, 1998–2004), головний редактор і керівник авторських колективів монографічних досліджень «Юридична наука і освіта на Україні» (1992), «Академічна юридична думка» (1998), «Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України: 1949–1999» (1999), «Антологія української юридичної думки» (т. 1–10, 2002–05), «Флагман української юридичної науки: до 60-річчя Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України: 1949–2009» (2009), «Сучасний унітаризм: доктрина і практика» (2021), «Парламентаризм в Україні: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку» (2025; усі — Київ). Автор низки статей в ЕСУ.

Основні праці

Організаційно-правові питання охорони навколишнього середовища в СРСР. 1976; Людина, природа, закон. 1983; Правові проблеми екології. 1989; Національна державність союзної республіки. 1991 (співавт.); Юридична наука і освіта в Україні. 1992 (співавт.); Національно-державне будівництво: Концептуальні підходи, сучасна наукова література. 1999 (співавт.); Державотворення і правотворення в Україні: досвід, проблеми, перспективи. 2001 (співавт.); Екологічне право України. Академічний курс: Підруч. 2005; 2008 (співавт.); До проблеми формування законодавчої політики в Україні. 2005 (співавт.); Кодифікація законодавства України: теорія, методологія, техніка. 2007 (співавт.); Космічне право: Підруч. 2012; Джерела конституційного права України. 2014 (співавт.); Теоретичні проблеми розвитку конституційного законодавства України на сучасному етапі. 2015 (співавт.); Стратегія випередження гібридних загроз: взаємодія інституцій. 2022 (співавт.); усі — Київ.

Рекомендована література

1. Юрій Сергійович Шемшученко: До 60-річчя від дня народж. К., 1995;
2. Юрій Сергійович Шемшученко: Біобібліографія: до 65-річчя від дня народження. К., 2000;
3. 70-річчя академіка НАН України Ю. С. Шемшученка // Вісн. НАНУ. 2005. № 12;
4. Держава і право у світлі сучасної юридичної думки: Зб. наук. пр. на пошану акад. Ю. Шемшученка: До 75-річчя від дня народж. К., 2010;
5. Талановитий вчений і організатор юридичної науки (до 80-річчя академіка Ю. С. Шемшученка) // Правова держава. 2016. Вип. 27;
6. Скрипнюк О. В. Видатний організатор академічної правової науки і вищої юридичної освіти в Україні — наш сучасник (до 85-річчя академіка НАН України Ю. С. Шемшученка) // Вісн. НАНУ. 2021. № 2.

Бібліографічний опис:

Шемшученко Юрій Сергійович / В. П. Горбатенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-887974>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).